

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS KERESZTÉNYSZOCIÁLIS SZÖVETSÉG BÁCSMEGYEI HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Helyben házhöz hordva egy hóra . . . — kor. 60 fill.
Vidéken postán küldve egy hóra . . . 1 kor. 20 fill.

Egyes szám ára 2 fillér.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. VERÉB GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Szabadka, IV., Rákóczi-utca 20. sz. Telefonszám 300.

Kéziratok nem adtnak vissza.

Hirdetések árszabály szerint.

Szabad tanítás.

Az ujkor jelszavainak szótárában a „szabad iskola,” „szabad tanítás”-féle kifejezések is benne vannak. A legtöbb ilyen jelszavot puffogó, mag nélküli rakétáknak tartjuk és véljük, nem érdemes a verebekre mindjárt öregágyuval lövöldözni. Ha ez igaz néhány frázisra, úgy erre bizonyára nem, főleg a mióta a „fölvilágosodott” de sötétben bujkáló szabadkőműveség már Bácskában is nyílt támadást intézett a hitvallásos iskolák ellen.

Szép szó az a szabadság, ámde annak is van kellő korlátja, még pedig az, mit a józan ész szab. Mások jogának elrablása sohasz szabadság, hanem jogtalanság. A szabad tanítást tehát nem úgy értik ám, hogy mindenfélét össze-vissza tanítsanak, mert hisz — tudván, hogy amilyen takarmányt eszik a tehén, úgy tejel, — még a legisten-telenebb szülő sem akarná gyermeke lelkét zsöngé korában agyonmérgezni; mert azt is látjuk, hogy sok vallástalan ember gyermekeit legjobban szereti katolikus nevelőrendekre bízni, hanem úgy értik azt a szabad tanítást, hogy az iskolát meg akarják szabadítani az egyháztól.

Keressük a logikát ebben az eljárásban! Ami nincs, azt ne keress, mondhatnók; bosszút, igazságtalanságot, rossz akaratot, mindent keresetünk a mai jelszavak foganatosításában, csak igazságot nem. Pl. A demokraták is szakszervezeteket alkotnak s talán tulajdon jogaik védelmére? Lehet, de az is bizonyos, hogy azonosítják magukat a katolikus egyház legádázabb ellenségeivel. Ime a mai jelszavak logikája.

De hát van-e joga az egyháznak nevelni, tanítani? Nem is akarom bővebben kifejteni Üdvöztöknök az apostolokhoz intézett szavait: „Menjete és tanítsatok”... csak a józan észre hivatkozom. A társadalom az egyház szülöttje, neveltje. Ami benne jó, mind az egyháztól kapta, és nem az államtól, mely utóbb alakult ki, tehát az egyházé az elsőségi jog ma is nevelni. Ami a társadalomban időközben elfajult, nem az egyház hibájából történt, hanem idegen kezek kontárműve. Ezek rendbehozására újra csak előjoggal az egyház bír, tehát jogbitorlás és a logika teljes félrerugása volna a tanítást az egyház hatalmából elvonni. Az egyháznak épen

ugy, mint a szülőknak, joga van gyermekeinek nevelésére. Világi vezető férfiak az igazságot csak toasztokban vallják, a midőn a „vallás-erkölcsös” nevelés szükségességét hajtogatják, ámde a valóságban ők nem akarják ezt, hisz a vallás-erkölcsös nevelésre leghivatottabb, illetve egyedül hivatott katolikus egyház kezéből akarják a gyermekek nevelését kiragadni.

Tudom, hogy sok hypokritának hiába minden bizonyíték, legfeljebb a gonosz lélek vigyorgásával felel vissza az igazság táborának; de aki még a tekintélyekre ad, annak álljon itt egy pár hirnevesebb egyéniség nyilatkozata a hitvallásról.

A német birodalmi gyűlésen dr. Studt kultuszminiszter 1905. február 22-én mondá: „Megfelel a népek természetes követelményeinek, megfelel az egész történelmi fejlődésnek, hogy az iskola confessionális legyen.” Fényes tanuságtételt tett ugyan e felől a württembergi kultuszminiszter és államtanácsos dr. Weissäcker, midőn mondá: „Mi a hitvallásos iskolákról a lehető legjobb tapasztalatokat szereztük sok éven keresztül.” Hasonló szellemben nyilatkozott Buth, egy lutheránus tanítóképezde direktora is.

Ime a kétharmad részben protestáns Németország mennyire átlátja fejlődésének, jólétének quintessentiáját, s ugyanakkor az egyház választott leánya, Franciaország eltaszítja magától az ő fölnevelő édes anyját, az egyházat.

Vigyázzunk, mi a franciákat, s nem a németeket majmoljuk. Harc előtt állunk. A támadás még csak kezdődik, s már is retiráltunk több helyen. Ott van Apatin. Szilbereken meg Mahomed koporsójaként lebeg a kath. iskolák sorsa. Az igazság nem támad, csak védekezik, de legyen ez a védekezés olyan szikla, melyen a rohamot intézők koponyája összetörjön. Kíváncsian tekintünk a pécsi kongresszusra.

Pala.

Korona kerületi számadások.

Tegnapelőtt délelőtt fél 10 órára hivta össze dr. Mikosevits Kanut vármegyei főügyész a volt korona kerületi községek kiküldöttéit Zenta város közgyűlési termébe.

A községek kiküldöttéi megjelentek. Zentáról dr. Ellinger Jenő, dr. Zákó István, Mester Andor, ifj. Köhn Ignác, Szárics Géza, dr. Lovászy Andor és Helmberger György voltak a kiküldöttek. Ezek Helmberger ki-

vételével, aki valószínűleg tegnap ismét beteg volt, mind megjelentek az értekezleten. A vármegye Mikosevits és Raab számtanácsost küldte ki.

Az értekezleten Mikosevits elnökölt. Röviden ismertette az összejövetel célját az egyezség megkísérlését. Ada küldöttéi közül dr. Hodik János azt indítványozta, hogy a döntés bizassék egy választott bizottságra. Ez ellen dr. Lovászy Andor, dr. Ellinger Jenő zentaiak és Tóth József kanizsai nyilatkoztak.

Ezután a községek képviselői közül azok, akik a számadások alapján követelést támasztanak, nyilatkoztak. Valamennyien a Jankovics-féle számadásban feltüntetett követelésekhez ragaszkodtak. A zentaiak közül Lovászy megajánlotta a Jankovics-féle számadásban terhünkre kiténtetett összegnek körülbelül 34 ezer koronának felét. A másik megterhelt község Szenttamás. Ennek 44 ezer korona körüli összeget kellene a számadások szerint fizetnie. Ennek képviselői azonban nem ajánlottak meg semmit.

Ennek folytán az egyezkedés meghiúsult és az egyezkedés végett összehívott értekezlet eredmény nélkül oszlott szét.

A fent közölt tudósítás kiegészítése képen még a következőket írják nekünk:

Ezen jelentés alapján Martonos község fizetni köteles 3044 koronát, Magyarkanizsa kap 1099 koronát, Zenta fizet 33058 koronát, Ada kap 12531 koronát, Mohol fizet 619 koronát, Péterréve fizet 5153 koronát, Obecse fizet 147 koronát, Bácsföldvár kap 28746 koronát Turia kap 375 koronát, Szenttamás fizet 43482 koronát. Zenta és Szenttamás községek kiküldöttéi az előterjesztett tervet alapján a békés kiegyezésre nézve kötelező ígéretet nem tettek, azt a képviselő-testületi közgyűléseiktől tették függővé, ami érthető már csak abból is, mivel ők tartozának legtöbbet fizetni, míg a többi 8 község hajlandó a békés uton haladni s a tervet elfogadta.

Mindenesetre okosabb dolog a békés megegyezés, mint az ügyet peres utra terelni, ami a volt kerületi községeknek tetemes kiadást okozna. Ezt belátták pl. a zentai kiküldöttek is, akik hajlandóknak mutatkoztak a kerülettel 50 százalékban kiegyezni. Most az ügy a vármegye elé kerül, s itt az ideje, hogy ennek a mintegy 30 év óta huzódó tengeri-kigyónak végre feje vétesse.

A községek kiküldöttéi voltak: Martonosról Simrák Béla, Szárics Emil. Magyarkanizsáról: Popovics György, Lackovics Károly, Tóth József, dr. Király Sándor. Zentáról: Szárics Géza, Helmberger György, dr. Ellinger Jenő, Zákó István, Mester Andor, Köhn Ignác, dr. Lovászy Andor. Adáról: dr. Hadik János, dr. Klein Adolf, dr. Balányi Sándor. Moholról: Konyovics György, Offner Tivadar, Trenka István. Péterrévéről: dr. Sztancsevics Jenő, Vitz Ede. Obecseről: dr. Gombos Dezső, dr. Olabovics Iván, Tripolszki János, Vécsey Géza, dr. Galambos Pál. Bácsföldvárról: Lovász István, Grósz Illés. Turiáról: Ivanics Svetozár. Szenttamásról: Dungserszki István, Gavanszki Lázár, Dungserszki Nesztor, Ivanics Izidor.

Runits Milos. Az értekezlet végül indítványozza, hogy dr. Mikosevits Kanutnak és Raab Bélának a nagyterjedelmű jelentés készítéseért 4000 korona tiszteletdíj utalványoztassék.

Hamisított bécsi fűszerek.

A Nagyváradon megjelenő Tiszántul írja, hogy náluk több kereskedőnél akadtak hamisított fűszerekre. A kereskedők sokáig nem tudták megállapítani, hogyan kerül üzletükbe a hamisított áru.

Kiss Károly nagyváradai kereskedő végre rendelt egy láda szegfűszeget, egy láda szegfűborsot és egy láda fahéjat a cégtől.

A fűszerek megérkeztek a rendőrségnek tett jelentést Kiss Károly. A jelentésre a rendőrség még az indóháznál megvizsgálta a fűszereket és azokból mintát vett.

A mintákat a debreceni vegyikísérleti állomásra küldték el, honnan vissza érkeztek. A vegyikísérleti állomás a fűszereket hamisítottak mondotta ki. Így a fahéjban minden volt, csak épen fahéj nem. Nevezetesen túlnyomó mennyiségben hamu és homok valamint más egészségtelen anyagok.

A szegfűszegben sok bogyo volt, mely szintén káros az egészségre. A szegfűborsban különböző gomba spórák, szövetalkatrészek és sok más undorító dolgok. A fűszereket a rendőrség lefoglalta és a fiúmei illetőleg a bécsi cég ellen megtette a kellő lépéseket.

A bécsi cég családja velünk szemben különben nem utolsó eset.

A múlt évben ugyanis egy másik cég igen olcsó sertézsírt hirdetett eladásra. A feltűnően olcsó sertézsírból több hentes is vásárolt és csak akkor látták, hogy a megérkezett zsír tulságosan lózsírral van keverve.

Az első tekintetre ugyan nem lehetett észrevenni a zsírból a lózsírt, mert erősen le volt hűtve, azonban vegyelmezéskor tisztán volt látható az idegen zsír.

Figyelmeztetünk minden kereskedőt, hogy a saját érdekéből, mint hazafiasságból is óvakodják Bécsről.

Az odesszai vonatrablás.

A lapok említették már, hogy az odesszai gyorsvonatot rablók támadták meg s az utasokat kirabolták.

A vonatrablásra vonatkozólag Lemberg-ből a következőket jelentik:

Kramarz képviselő, aki a rablók által kifosztott odesszai gyorsvonaton utazott, a következőket beszéli: Krimiai birtokomból visszautazva Prágába, a vonat egy első osztályú kocsiában ültem. Hirtelen több fegyveres ember nyílt mezőn, hamis jelzésekkel megállította a vonatot. Mintegy tíz ember, akik azonban nem is úgy néztek ki, mintha banditák volnának, felszóltatták az utasokat, hogy ne mozduljanak a helyeikről, mert különben bombákat dobhatnak. Az utasokon nagy rémület vett erőt. A banditák három részre osztották a vonatot és megszállották. Egy oszondört, aki a vasuti pénztárt őrizte, miután ellentállást fejtett ki, agyonlőtték. A pénztárt feltörték, de csak értékpapírokat találtak benne. — Két kocsi petroliummal felgyújtottak. A rablók, kik erősen lövöldöztek a vonatra, több utast megsebesítettek és miután dolgukat elvégezték, elmenekültek. Üldözésükre oszondöröket és kozákokat küldtek.

A kiegyezés válsága.

— Saját tudósítónktól. —

A kiegyezés szekere eddig sem jutott előbbre, de legalább ígérnek, hogy egyszerre a lovak közé csapnak s akkor rövidesen kint leszünk a kátyuból. Eddig azonban mindkét paripa akaratoskodik s a tegnapi tárgyalás az ügyet nem vitte közelebb a teljes megértéshez egy lépéssel sem. Sem a kvóta, sem a bank dolgában és az esetleges rekonzervációk ügyében még úgy sem. Kosuth is úgy nyilatkozott, hogy noha jóformán

készen áll az egész kiegyezési mű, mégis úgy látszik, hogy a kvóta és bankszabadelom kérdése lehetetlenné teszi a sikert.

Feltűnést keltett ma politikai körökben a néppárt lapjának határozott állásfoglalása a közös bank mellett. Függetlenségi részen pedig nagyon kellemetlen benyomást tett, hogy a küzdelem hevében több neves közgazdász és a pénzügyvilág előkelőségei a közös bank mellett nyilatkoztak.

A tárgyalásokban ma vagy holnap várják a döntést. A mai tárgyalásokra 11 órakor hajtották a budai miniszterelnökségi palotába, miután előbb az Angol Királynő-szállóban, hol az osztrák miniszterek szállva vannak, két órás minisztertanácskozást tartottak. A tárgyalások előtt a magyar miniszterek is tartottak tanácskozást. A két kormány közös tanácskozásain folytatták a közjogi kérdések tegnap megszakított tárgyalását.

Délután fél 2 órakor Darányi a parkklubban dejeuner adott, melyen az osztrák és magyar miniszterek és a szakelőadók vettek részt. Délután a két miniszterelnök fog egymással tárgyalni.

HIREK.

Naptár.

Október 4. Róm. kath. Assisi Ferenc. Prot. Ferenc. Görög kel. (szep. 21.) Kodrát. Zsidó Tisri 26. Nap kel. 6.2, nyugszik 5.34. — Hold kel reggel 2.32, nyugszik délután 4.43. Ujhold 7-én d. e. 11.21.

Felhívás előfizetőinkhez.

Kérjük előfizetőinket, hogy az októberi negyed elején előfizetéseiket beküldeni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében akadály merüljön föl:

A lap előfizetési ára:

vidéken egy negyed évre . . . 3 K 60 f.
helyben házhoz hordva 1 óra — K 60 f.

A BÁCSKAI NAPLÓ

szerk. és kiadóhivatala.

— **Az aradi vértanúk emlékeztetése** a szabadkai dalegyesület, az október 5-én délelőtt 11 órakor, a Mária-Terézia templomban tartandó gyászmiséjén „Engesser” nagyhatalú miséjét fogja előadni. Betétül előadja: az ősszkar. „Ments meg Uram minket” régi egyházi éneket, és Milassin Andor (bariton soló) „Rákóczi imáját”. A főgymnáziumban délelőtt gyász ünnepély lesz. A Miasszonyunkról nevezett iskolánézők vasárnap délutánt szentelik az aradi vértanúk emlékeztetésének, amikor szintén iskola ünnepet tartanak. A törvényhatósági tisztviselők szintén megjelennek az október 5-diki gyászmisén.

— **Városey érsek bérmautja.** Dr. Városey Gyula kalocsai érsek, ki egész szeptember havát bérmauton töltötte, tegnap visszaérkezett székvárosába. Az érsek 32 községben bérmált. Minden községben prédikált, hol magyarul, hol németül, hol sokacul. Ez volt az érsek negyedik nagy bérmakörutja alig két évi érseksége alatt. Az érsek, Kalocsa környékét és 12 bácsmezei községet leszámítva, egyházmegyéjének minden községében már megfordult. Ezen évre több mint 35.000 megbérmált hívő esik.

— **Az ovoda bizottság ülése.** A szabadkai ovoda bizottság ülése szombaton délután 4 órakor ülést tart.

— **Kegyess adomány.** Dr. Városey Gyula kalocsai érsek a vaskúti kath. olvasókörnek 50 koronát, — az ottani kath. ifjúsági egyesületnek pedig 100 koronát kegyesskedett adományozni.

— **Orvosi kinevezés Baján.** Ambrozovics Lajos dr. főispán kinevezte a városi kórházhoz alorvosokká Vulkán Kornél és Bernát Ödön szigorló orvosokat.

— **Tanítóválasztás.** Szépligetén, mint tudósítónk írja, szeptember hó 30-dikán tanítóválasztás volt. König Györgyöt kántortanítónak, Léh Ferencet osztálytanítónak egyhangulag választották meg.

— **Tiffusz és vörheny.** Tudósítónk írja: Bácsóvároson dühöng a vörheny és a tiffusz úgy, hogy emiatt az elemi iskolákat és ovodákat be kellett zárni.

— **A tiszai híd.** A következő hirt olvassuk egyik fővárosi napilapban. Az ország egyik legnagyobb vármegyéjének, Bács-Bodrog vármegyének vasutvonalaival a megye kereskedelme, ipara és mezőgazdasága éppenséggel nincs megelégedve. Mig az óbecsei érdekelttség erős harcot viv a Tiszának Óbecsénél való áthidalása érdekében, négyüléseken, megyei közgyűléseken igyekszik bizonyítani, hogy a híd Óbecsét illeti meg, addig az illetékes megyei tényezők, a kormányval karöltve a titeli hidalás eszméjét valószínűsítik meg. A kereskedelemügyi miniszter ugyanis egy budapesti vasuti vállalkozó cégnek előmunkálati engedélyt adott a Bács-Bodrog vármegyei helyi érdekű vasut Óbecse—ujvidék—titeli vonalnak Titel állomásától a Tisza folyó áthidalásával Rudolfsgnad, Perlasz, Románecska, Németecska és Felsőmuzsla községek határain át a szeged—nagykikinda—nagybecskerek helyi érdekű vasut Nagybecskerek állomásáig vezetendő szabványos nyomtávú vasutvonalra.

— **Utkaparók kinevezése.** Dr. Biró király polgármester Tyakity Jánost és Ivanko Markot utkaparóknak nevezte meg.

— **Megbuktak a német nyelvért.** Temesvárott a napokban volt az egyéves önkéntesek vizsgálója. Mig a fehértemplomi és temesvári önkéntesek közül csak öten buktak a 52 debreceni önkéntesből 21, a szegedi 52 önkéntesből pedig 22 bukkott meg. A vizsgákon magyarul feleltek teljesen kielégítő módban, de a német nyelvű ügyviteli tantárgyból nem adtak kielégítő feleletet. A vizsga eredménye nagy megütközést keltett nemcsak az önkéntesek, hanem a közönség körében is.

— **Sajtóhiba.** Mai számunkban a következő sajtóhiba maradt ben: „Említettük már, hogy október 6-dikán.” A 6-dikán helyett 5-dikén kell hogy legyen, mert az idén a gyászünnepet e napon tartják, mert 6-dika vasárnapra esik.

— **Tüzek a tanyán.** Nagy tüzek pusztítottak a szabadkai tanyákon. Vámteleken özvegy Mamuzsich István istállója égett le. Benne égett két kanca, két csikó és az istálló padlásán 60 métermázsza zab. Pertics Lázár tavankuti tanyáján e hó elsején leégett a gazda összes takarmánya. A kár 2400—600 korona.

— **Tengeri halelárusító telep Zentán.** Zentáról írják: A városi tanács megkereste a Magyar conseryvár és halkereső, részvénytársaságot az iránt, hogy az általa beszerezhető tengeri hal állandóan frissen tartása elkészítési módjára és elárúsítására vonatkozólag részletes utmutatást küldjön. Ezen haltelepnek célja lenne a szegényebb néposztály megélhetésén némileg javítani és pedig az által, hogy egy a friss mint a szárított tengeri hal csekély 50—60 fillér áron lenne beszerezhető ezen haltelep útján. Ismét tehát egy újabb mód, melynek útján a városi tanács a szegényebb néposztály megélhetési viszonyait türtőztethetné; mert dacára, hogy „Tiszamentén lakunk és halastavunk is van” s a szegényebb nép alig ehetik a zentai halból, mert annak olyan ára van s máma még a közös konyhába sem igen jut belőle.

— **Leányrablás.** Még mindig divatban van szerb polgártársainknál a leányszöktetés Oszivacon e héten három leányt szöktettek meg kulai szerb legények. Ignatov Triva, Szólka leányát és Raskovits N., Darinka leányát. A vigasztalhatlan szülők erőlyesen nyomozzák a leányrablókat. Az eddigi nyomok Kuláig vezetnek.

— **Be nem váltott államjegyek.** A hizatalos lap aktaizú sorai közt is akad olykor nagyon érdekes dolog. Megirtuk annak idején mi is, hogy a régi öt- és ötven forintos államjegyek bevonásának végső határidejét 1907. évi augusztus hó 31-ig állapították meg. Attól kezdve ezek az államjegyek értéküket veszítik és még a magyar-osztrák bank sem fogadja el őket. Miután

ez a határidő lejárt, a közös függő állam-adósság ellenőrzésére kiküldött országos bizottság Bécsben ez évi szeptember hó 28-án tartott ülésében megállapította, hogy a még forgalomba volt államjegyekből 1,253.107 frt. 50 krajcár értékű államjegy nem került beváltásra a határidő lejártáig. Ez a be nem váltott összeg most az 1899. évi XXXI. t.-c. értelmében a monarchia két állama javára leiratik, amiből Magyarországot 30 százalék, azaz 375.932 frt. 25 krajcár, Ausztriát pedig 70 százalék, azaz 877.175 frt. 25 krajcár illeti.

Végzetes szerencsétlenség. Zomborból írják: Kezdünk nagy város lenni, nap-nap után végzetes, sőt halálos balesetekről kell számot adnunk. Egyszer automobillal gázolnak össze embereket, máskor villamos áram sújtja agyon a gyámoltalan dolgozó munkást. Most pedig az újabb kor egyik technikai vívmánya a motoros favágó gép szedi áldozatát a betanítatlan munkásban. Ugyanis szeptember 30-án délelőtt fél 10 órakor egy itteni vállalat motoros erővel hajtott faaprító gépét odaküldték Czeisel J. gépészhez kipróbálás végett. Czeisel szemtanuk állítása szerint maga helyezte a fa hasábokat a fűrés alá, csak egy napszamos asszisztált neki, a fa odaadásával. Ez a szerencsétlen ember hogy, hogyan, odaért balkarjával a teljes erővel működő fűréshez, mely azt elkapta és könnyökön alul félig lefűrészelte. A gyorsan előhívott orvos a vérzést megállítandó, a kart bekötözte. A szegényt aztán a kórházba szállították. A rendőrség jegyzőkönyvet véteget fel és kutat, hogy ki az oka a szerencsétlenségnek.

Gyámi és gondnoki számadások szerkesztése. Hazánkban jelenleg a legkülönbözőbb alakú és beosztású számadások kerülnek az árvaszók és a számvétség vizsgálata alá, sőt a gyámok és gondnokok nagyrészt tájékozatlansága miatt a gyámi és gondnoki számadások oly zavaros tartalmak és oly kuszátkok, hogy azokból maga a számvétség volt kénytelen a számadást újból összeállítani. E visszásság megszüntetésére Andrassy Gyula gr. belügyminiszter rendeletet intézett az országban az összes árvaszókhoz s felhívta az árvaszókat, hogy ezen számadások áttekinthető és lehetőleg egyöntetű szerkesztése céljából utmutatást és számadási, valamint leltári mintát adjon ki. A belügyminiszter reméli, hogy ezáltal lehetséges lesz gyámi és gondnoki számadásoknak könnyebb összeállítását.

Napilapok, divatlapok és bármely nyelvű folyóiratok a legelőnyösebben előfizethetők és pontosan: **HEUMANN MÓR** könyv-, kézbesítettnek papír- és írószerek-kereskedése által Szabadkán. Főtér, Radics-féle ház, a Szentháromsággal szemben.

Kényelmetlen fürdő.

Tejbe fürdik az én rózsám — éneklé a nép, ha éppen nem is tartja igaznak. Volt neves színésznőnk, ki állítólag „Pommery” pezsgőben fűrésztötte tagjait, de „must”-ban fürdeni! olyat ugyan nem pipált még ez a borteremő Bácsországnak sem.

Nem is álmolta soha Krisztmann István, kunbajai lakos, hogy valaha ily drága fürdőt lesz alkalma megélni. Szület ideje van. Kocsi-kocsit ér az akáclobos utcákon s hordják egyre az istenadta termést.

Krisztmann udvarára is egyre-másra fordult be a mustot szállító szekérsor. Ott kotnyeleskedett maga a gazda is s a jó termés reményében már előre nyalta a szája szélét. Tett-vett ott a hordók körül, ahogy egyszer aztán mélyebben kukkantott bele a kádba, hát egyszerre csak zsupsz! nagyot loacsant a drága szőlőnedű s mikor a napszamosok arra néztek, nem láttak egyebet, mint a cefréskádból ég felé nőtt kapálózó lábat.

Elsőbbet meg sem tudták érteni, mi a csuda történt s szentül azt hitték, hogy valami csintalan tündér incselkedik velük, ki im bemutatja, hogy jár majd táncra a lábuk hogy bokáznak a buckaitól, ha leforr a jó boroecska.

Nagysokára látták csak, hogy nem valami boszorkány járat velük tréfát, hanem, hogy a két kalimpáló lábszár tulajdonosa az ő kedves gazd'uruk, ki fejjel lefelé zöcsent bele a mustos hordóba. Nagysietve kihalászták a furcsa fürdőből szegényt, ki nek szemé-szája leragadt a nyulós, édes musttól. Bizonyára azzal vigasztalta magát, mikor tulesett az ijedségen: Há'szen, ha bor lett volna, még csak megbirkóztam volna vele, de ezt a sok édességet nem veszi be a gyomrom.

INNEN-ONNAN.

Zámory Béla a nemesőcsai kerületnek volt képviselője, egyszer véletlenségből egy fiatal zsidó újságírónak a lábára lépett. Ez mérgeesen hátra fordul s a képviselőnek ezt mondja:

— Marha.

Zámory meghajtja magát s nyugodtan válaszolja:

— En meg Zámory Béla vagyok.

— Barátom, megöcsültél? Hisz borzasztó nőgyűlölő voltál!

— Az igaz, de hát még most!

— Ön maga borotválkozik? Hisz a házukban lakik a borbély!

— Az igaz, hanem tetszik tudni, nem merek hozzá menni, mert én szerezttem a feleségét.

Krécsi A. Nándor

könyvkereskedésben SZABADKA, Kunetz áruház mellett a kis kápolna átellenében, az összes felsőbb leányiskolai, valamint felső kereskedelmi iskolai tankönyvek az előirt kiadásban kaphatók, ugyancsak az összes segédkönyvek, füzetek, írószerek stb. Könyvkötészeti munkák a legegyszerűbb kivittől a legmodernebb kivittel a legolcsóbb árak mellett gyorsan és pontosan készíttetnek. 115-13

REGÉNY.

A falu szépe.

— Angol regény. — 91

Peggi harmadik napja tartózkodott már Lakagiban, mikor Kinloch is megérkezett, hogy Indiába leendő utazása előtt rokonságától elbucuzzék. Szombaton jött, hogy vasárnap délutánig maradjon. Meglepte, hogy Peggit is ott találta. Mikor a réten áthaladt, látta, hogy a gyermekeket valami csintalansággal megbűnteti. Es amint gyorsan tova röpült, lobogó nyári ruhájában, azt hitte, hogy a nieder-bartoni Peggit látja viszont. De azután mikor hozzá érkezett s kezét feléje nyujtotta, mégis más volt: szűk, sovány arcú nő, gondterhes szemekkel. Mivel a gyermekek Kinloch nagybácsin éppen oly szeretettel csüngtek, mint Goring néni, mindent elkövettek, hogy együtt tartsák őket, de Kinloch határozottan vonakodott a méhekhez, kolyókutyákhoz hasonló látványosságokat megtekinteni. Egy bajtársa is vendég volt Lakagiban és pedig, mint beteg, Kinloch ennek szentelte idejének legnagyobb részét.

Vasárnap délután az új otthonukkal már ismerős fiukkal a folyónál volt s egy kitűnően uszó foxterriernek köveket dobált a vízbe, mikor két alakot látott karonfogva közeledni: Katinkát kékből, Goringné férjében, kalap és keztyű nélkül. A házi-asszony azonban csakhamar ismét eltűnt, s így Kinloch nem menekedhetett meg a Peggivel való együttléttől.

Egyideig közömbös dolgokról társalogtak, mikor Kinloch ezt a kiáltást hallotta:

— Janesi, vigyázz, mert a vízbe esel.

— Es önnek ki kell őt mentenie, mint Todyt, jegyezte meg Peggi. Akkor először láttuk egymást.

— Es most utoljára, gondolta Kinloch.

— El sem képzelhető, hogy ez ugyanaz a folyó, amely Dublin mellett folyik, folytatta Peggi, a vízre tekintve, itt a tisztasága majdnem csábító.

— Bizony, a szegény Liffey Annának, így nevezi itt a nép a folyót, sok mindenre keresztül kell magát törnie. . . most jut eszembe, hogy néhány óráig én is uszom majd rajta.

— De hiszen csak szeptember 4-dikén indul Indiába.

— Igen, de előbb sok mindent rendbe kell hoznom s bucsuznom kell az enyéimtól.

— Szívesen megy Indiába?

— Igen, felelte Kinloch, a víztükröt bámulva, mely Peggi kedves arcát, a szomorúság kifejezésével együtt, hűségesen tükrözte vissza. Igen, ismételte, mert meg kell történnie.

— De csakugyan kellről van szó?

— Igen, kérelhetetlen szükségességről, felelte Kinloch oly keserű hangon, hogy Peggi bámulva nézett rá.

— Ugy érzem, mintha bánkodnék, szólalt meg. Nem mondaná meg mi bántja? Talán segíthetnék valamit, . . . mint a mesebeli egér.

Nem kapott választ. Küzdött magával, hogy el ne mondja az igazat s így könnyítsen magán.

— Talán . . . Talán pénzgondok? kérdé Peggi félénken. Ott volt már, hogy minden gondot a pénznek tulajdonított. Kinloch azonban némán intett nemet a fejével.

— Akkor . . . akkor szerelmesnek kell lennie, kiáltott gyözedelmesen. Nem beszélne róla? Nem viszonozza az érzelmeit?

— Nem, ezt nem teszi, felelt, fenyűgát dobva a vízbe.

— Biztosan tudja ezt? A hihetlenség csodálkozása csengett hangjából. Ez nagyon, de nagyon fáj nekem.

— Csak ne buslakodjék, felelte Kinloch, anélkül, hogy föltekintett volna és halkan hozzá tette: Így lesz a legjobb.

— De tud ő róla valamit? kérdé Peggi, tekintetét Kinlochnak a vízben tükröződő képére függesztve.

— Nem és soha meg sem tudja.

— Milyen különös! Ezt nem is értem, Kinloch ur, remélem, hogy nem képzel tőlakodónak, de oly jó volt irántam, irántunk s így tanácsot szeretnék önnek adni, csak hogy boldog lehessen! Azt hiszem, meg kellene vallania a szerelmét.

— Azt hiszi? kérdé a férfi, s úgy érezte, mintha akarata romba kezdene dőlni. Ez éppen tévhit.

— Milyen különös, szólott Peggi, fűszálat csavarva az ujjai köré. A napokban olvastam valahol, hogy a legmélyebb szerelem, melyben részesülhetnénk, rejtve marad előlünk. Ez lenne az ön esete is?

— Igen, ez az, és maradjon is ez.

— O valószínűleg szép, fiatal, remélhetőleg jó is . . .

— O fiatal, szép és jó is, ismételte Kinloch.

— Akkor imádkozom érte, imádkozom a boldogságáért.

— Nem, ezt nem teszi meg, szólott Kinloch oly élesen, hogy Peggi elpirult.

Ez Kinlochnál előtte valami új volt. Tehát rideg, nyers is szokott lenni?

— Es ön évekre távozik? kérdé elfogult hallgatás után.

— Igen, évekre.

— Geoff bácsi, kiáltott Janesi rekedt hangon, pihegve, komoly arkifejzéssel rohanna elő. Vilmos azt mondja, hogy a papa vár, a kocsi itt van, itt az ideje.

— Ugy van! szólalt Kinloch órája nézve meg. Nem tudtam, hogy ennyi az idő. Elj boldogul öregem. Megyescókta az úde, szedernedvtől tetovirozott arcocskát. Isten veled, kicsikém. Eljen boldogul, Goringné asszonyom.

Szintelen, komoly, kemény arccal fordult Peggi felé. Kinloch szívének teljes erejével szerette és elhatározta, hogy ma utoljára néz az imádott nő szeméi közé. A nő akaratlanul emelte a férfire tekintetét, s amire sohasem gondolt, arról e pillanatban bizonyosság támadt lelkében, — ez a férfi őt szerette. (Folyt. köv.)

Szerkesztői üzenet.

B. Gy. Szeged. Kérdésre felelhetjük, hogy december végéig ki van fizetve.
V. M. Szives tudósításait máskor is kérnénk. Fogadja előre is őszinte köszönetünket.

Figyelem! Aki bármi ingó vagy ingatlant eladni vagy bérbeadni, venni vagy bérbe venni szándékozik, valamint olesó

pénzkölcsönt

felvenni és adósságokat konvertálni, továbbá magánügyekről vagy cégekről és vállalatokról

hiteltudósítást

kíván, aki okmányokat beszerezni, címekeket iratni kíván, továbbá

hirdetéseket

feladni, az forduljon kizárólag:

az Általános Forgalmi és Hiteltudósító intézethez

VII. kör, Battyhány-utca, a gőzfürdővel szemben,

(Tulajdonos: Malusev Sándor.)

ahol mindennemű megrendelés és megbízás a legbiztosabban és legszigorubb titoktartás mellett eszközöltetik.

92-39

Használt de jókarban zongora eladó.

Hol? Megmondja a kiadóhivatal.

Aki pontos órát akar

vásároljon 2 évi jótállás mellett

Schwáb József műórásnál

Szabadkán,

Rudics-utca, Kunetz-ház.

Raktáron tart másodpercenyi pontossággal járó órákat, a világhírű Schaffhausen, Omega, Intact, Billodes szerkezettel. Roskopf órák 5 koronától kezdve. — Bel- és külföldön szerzett tapasztalatom képesít bármely szerkezeti órák jótállás melletti javítására. Chronometereket, lító aranyórákat is javítok. Inga- és ébresztőórák, arany és ezüstneműek nagy raktára. Ingaórákat házhoz szállítatok.

13-47

Szabadka legkedveltebb órászülete!

Jutányos árak. Lelkiismeretes kiszolgálás. Régi arany- és ezüstneműek megvételnek.

Jó házból való tanuló leányok felvétetnek

özv. Viszt Dánielné varrodájában

IV. kör, Mátyás-utca.

Egy jó házból való fiu

tanoncul felvétetik

Szudarovits Tamás

fűszerkereskedésében Zentai-ut 317.

110-17

Nyomatott a kiadótulajdonos, Szabadkai Nyomda- és Hirlapkiadó-vállalat mint szövetkezet könyvnyomdájában.

Szőlőoltványokat

szállít, fajtisztaságért jótállva legdusabb választékban a már évek óta elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:

Küküllőmenti első szőlőoltvány telep

tulajdonos: CASPARI FRIGYES,

Medgyes 46. sz. (Nagyküküllő megye).

Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben található az ország minden részéről érkezett elismerő levelek, ennél fogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől úgy szó, mint írásbelileg bizonyosságot szerezhet magának fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról.

126-47-2

Most jelent meg!

„SZÓIMÁDÁS.”

Érdekes röpirat. Őszinte szavak kérdéséről. 120.000 példányban van közkézen. Kapható lapunk kiadóhivatalában. :: Ára 20 fillér. Nagyobb megrendelésnél árengedmény. :: ::

Új sirkő üzlet!

Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy Deák-u. 68. Dimitrievits-féle házban (bus-piacon) a mai kor igényeinek megfelelő 121-30-11

sirkő, kőfaragó és szobrász-árú üzletet nyitottunk.

Mind a három üzlet-társak szakképzett munkások és abban a helyzetben vagyunk, hogy minden e szakba vágó megrendeléseket a legnagyobb megelégedésre és szaktudással készítünk el. Sirkővekben nagy raktár. :: Költségvetések és rajzok ingyen. :: A nagyérdemű közönség szives pártfogását kéri

Fekete Dezső és Társai
(Palatinus, Bartus.)

Kereskedők

részére szükséges pénztári bárcák 100 lappal, számozva és fűzve 100 darab 16 kor.

Jegyzékek

cégfelirat nélkül 100 darabonként 30 fillérért kap. :: hatók a :: ::

Szabadkai Nyomda- és Hirlapkiadó-vállalat mint szövetkezetnél IV., Rákóczi-utca 20.

Keresztény szociális egyesületi TAGSÁGI KÖNYVECSKÉK magyar-bunyevac szöveggel

KAPHATÓK:

a Szabadai Nyomda- és Hirlapia dó-vállalatnál.

10 darab ára 1 korona,

50 darab 4 kor. 50 fill., 100 darab 8 kor.

Keresztényszociális röpiratok:

A szociáldemokrácia. Képek a szociáldemokrata szentek életéből. Irta: dr. Nagy János. Kitérően mutatja be azokat a képeket, melyeket a vezér urak rajzoltak egymásról. 10 darab 50 fillér, 100 darab 4 korona.

A keresztény szocializmusról.

Irta: Benyács István. Ára 60 fillér.

A kézműveskérdés. Irta dr. Pados Gábor. — Ára 50 fillér.

Mit kell tudnunk. Irta Szalánczy A. Kérdésekben és feleletekben adja a szocializmus elemi ismereteit és részletes utasítást egyletalakításhoz. Ára 30 fillér.

Korunk sebe és a nyomor

vámszedői. Irta Huszár Károly. A szociáldemokrata program rövid, esattanós cáfolata és a szociáldemokrata vezérek leleplezése. Ára 30 fill.

A társadalmunk vezérfonala

erkölcsi és nemzeti alapon. Irta dr. Lukács György. Megadja a gyakorlati működéshez elkerülhetetlen szükséges elméleti alapot. Ára 1 korona.

Szózat a magyar néphez. Irta dr.

Velics Antal. Keresztény szociális irány-eszmék a tanultabb közönség számára. Ára 10 fill. 20 drb ára 1 korona.

Le az álarccal. Irta Haller István.

Kérdés- és felelet-formában letárgyalja az összes szociáldemokrata hazugságokat, vezéreiknek saját szavait idézve. Ára 10 fillér.

Zsidóméreg. Irta Huszár Károly. A Talmud népies ismertetése eredeti idézetekkel. Ára 30 fillér.

Keresztény-szociálista program.

Elfogadta a Keresztény Szociális Egyesületek Országos Szövetségének Budapesten 1905 október 15-én tartott II. kongresszusa. (Magyar, német és tót nyelven.) 10 darab ára 20 fillér, 100 darab ára 1 kor. 50 fill., 500 darab ára 5 korona.

Kaphatók az Igaz Szó kiadóhivatalában Budapest VIII., Szentkirály-u. 28.